

SIKKERHEDSDATABLAD I henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

LFS PROPAMOCARB+FOSETYL-AL

Denne version erstatter alle tidligere versioner.

Revisionsdato 05.09.2016

Trykdato 05.09.2016

Punkt 1: IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

- 1.1 **Produktidentifikator**
Produktnavn: LFS PROPAMOCARB+FOSETYL-AL
Registreringsnr.: 318-188
- 1.2 **Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelse, der frarådes.**
Anvendelse: Svampemiddel
- 1.3 **Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet**
Firma: LFS Kemi A/S
Navervej 4
6600 Vejen
Danmark
Telefon: 76123370
E-mail adresse: order@lfs-kemi.dk
- 1.4 **Nødtelefon**
Nødtelefon: Alarm 112, Giftlinjen (Bispebjerg Hospital) 82 12 12 12

Punkt 2: FAREIDENTIFIKATION

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificeringen iht. Miljøstyrelsens godkendelsestekst

Hudsensibilisering

Kategori 1

H317

Kan forårsage allergisk hudreaktion.

Reproduktionstoksicitet

Kategori 2

H361d

Mistænkt for at skade det ufødte barn.

LFS KEMI A/S, Navervej 4, DK-6600 Vejen, Telefon +45 76 12 33 70, Telefax +45 88 44 33 70

E-mail: sales@lfs-kemi.dk, Web: www.lfs-kemi.dk

CVR/Vat no: DK 36 45 65 15, Sydbank 7040-1999431, BIC/Swift: SYBKDK 22, iban: dk 72 7040 70400001999431

Kronisk toksicitet for vandmiljøet

H413

Kategori 4

Kan forårsage langvarige skadelige virkninger for vandlevende organismer.

2.2 Mærkningselementer

Mærkning iht. Miljøstyrelsens godkendelsestekst

Mærkningspligtig.

Signalord:	Advarsel	
Faresætning:	H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion
	H361d	Mistænkt for at skade det ufødte barn
	H413	Kan forårsage langvarige skadelige virkninger for vandlevende organismer.
	EUH401	Brugsanvisning skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare.
Sikkerhedssætninger:	P101	Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten.
	P102	Opbevares utilgængeligt for børn
	P261	Indgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.
	P280	Bær beskyttelsehandsker/beskyttelsestøj.
	P281	Anvend de påkrævede personlige værnemidler.
	P302 + P352	VED KONTAKT MED HUDEN: vask med rigeligt med vand/sæbe.
	P308 + P313	VED eksponering eller mistanke om eksponering: Søg lægehjælp.
	P333 + P313	VED hudirritation eller udslet: Søg lægehjælp
	P363	Tilsmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen.

P405 Opbevares under lås.

P501 Indholdet/holderen bortskaffes i overensstemmelse med kommunale regler for affaldshåndtering.

2.3 Andre farer

Ingen kendte

Punkt 3: SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSTOFFER

3.1 Blandinger

Kemisk karakterisering

Vandopløseligt koncentrat (SL)

Propamocarb 530 g/l, Fosetyl 310 g/l

Farlige komponenter

Faresætninger i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006

Navn	CAS-Nr. EF-Nr. REACH reg. nr. INDEX-nr.	Forordning (EF) Nr. 1272/2008	Koncentration (%)
Propamocarb	24579-73-5	Skin Sens. 1, H317	47,32
Fosetyl	15845-66-6	Eye Dam. 1, H318	27,68

Yderligere oplysninger

For den fuldstændige tekst af faresætningerne nævnt i dette punkt, se punkt 16.

Punkt 4: FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsanstaltninger

Generelle anvisninger:	Forlad det farlige område. Forurenet tøj tages straks af og fjernes til et sikkert sted.
Indånding:	Den tilskadedekomne bringes ud i frisk luft og skal ligge roligt. Søg læge ved vedvarende symptomer.
Hudkontakt:	Vask med vand og sæbe. Søg læge ved vedvarende symptomer.
Øjenkontakt:	Skyl øjeblikkeligt med rigeligt vand, også under øjenlågene i mindst 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser efter de første 5 minutter, og fortsæt derefter med at skylle øjnene. Søg øjenlæge hvis irritation eller rødme vedvarer.
Indtagelse:	Fremprovoker IKKE opkastning. Skyl munden. Ring omgående til læge eller giftinformation.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Symptomer:	Følgende symptomer kan opstå: Sløvhed, ataksi, spasme, Lokal; Sensibiliserende virkninger
------------	---

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Risiko:	Dette produkt, selvom det er en carbamat, er IKKE en cholinesterrase inhibitor.
Behandling:	Der anbefales passende, understøttende og symptomatisk behandling i henhold til patientens tilstand. Der er ingen specifik modgift. Kontraindikation: atropin. En maveskylning er normalt ikke nødvendig. Hvis en større mængde er blevet indtaget (mere end en mundfuld) gives aktivt kul og natriumsulfat.

Punkt 5: BRANDBEKÆMPELSE

5.1 Slukningsmidler

Egnede	Brug vandspray, alkoholbestandigt skum, pulver eller kuldioxid.
Uegnede	Kraftig vandstråle

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Ved brand kan følgende frigøres: chlorbrinte (HCl), hydrogencyanid (blåsyre), kulmonoxid (CO), fosforholdige oxider, nitrogenoxider (NO_x)

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Særlige personlige, der skal bæres af brandmandskabet:

I tilfælde af brand: brug luftforsyret åndedrætsværn.

Andre informationer

Minimer udslippet af kontamineret slukningsmiddel. Tillad ikke brandslukningsvæske at løbe i kloak afløb og vandløb.

Punkt 6: FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Forholdsregler

Undgå kontakt med spildt produkt eller kontaminerede overflader.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Må ikke komme i overfladevand, kloakanlæg og grundvand.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprydning

Opsug med inaktivt absorberende materiale (f.eks. sand, silicagel, syre bindemiddel, universal bindemiddel, savsmuld). Forureneede genstande og gulve rengøres grundigt efter miljøforskrifterne.

Opbevares i egnede og lukkede affaldsbeholdere.

Øvrige råd   Kontroller ligeledes for en evt. lokal procedure.

6.4 Henvisning til andre punkter

Der henvises til håndteringsforanstaltninger nævnt i afsnit 7

Der henvises til beskyttelsesforanstaltninger nævnt i afsnit 8.

Der henvises til bortskaffelsesforanstaltninger nævnt i afsnit 13.

Punkt 7: HÅNDTERING OG OPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

LFS KEMI A/S, Navervej 4, DK-6600 Vejen, Telefon +45 76 12 33 70, Telefax +45 88 44 33 70

E-mail: sales@lfs-kemi.dk, Web: www.lfs-kemi.dk

CVR/Vat no: DK 36 45 65 15, Sydbank 7040-1999431, BIC/Swift: SYBKDK 22, iban: dk 72 7040 70400001999431

Råd om sikker håndtering

Må kun bruges i områder med passende udsugning til rådighed.

Henvisning til brand- og eksplosionsbeskyttelse

Ingen specielle forholdsregler er forskrevet.

Hygiejniske foranstaltninger

Undgå kontakt med hud, øjne og tøj. Opbevar arbejdstøjet separat. Vask hænder før pauser og straks efter håndtering af produktet. Tag brusebad eller bad efter endt arbejde. Fjern snavset tøj straks og rengør disse grundigt inden efterfølgende brug.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder evt. uforenelighed

Krav til lager og beholder

Opbevar beholderne tæt lukket på et tørt, køligt og velventileret sted. Opbevar i original beholder. Opbevar beholderen tæt lukket på et tørt, køligt og velventileret sted. Opbevares på et sted kun tilgængeligt for autoriserede personer. Holdes væk fra direkte sollys. Beskyttet mod frost.

Anvisninger ved samlagring

Må ikke komme i forbindelse med levnedsmidler, drikkevarer og foderstoffer.

7.3 Særlige anvendelser

Refereres til etiket og/eller brochure.

Punkt 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

8.1 Kontrolparametre

Komponenter	CAS-Nr.	Kontrolparametre	Opdater	Basis
Propamocarb	24579-73-5	1,1 mg/m ³ (TWA)		OES BCS

8.2 Eksponeringskontrol

Personlige værnemidler - Slutbruger

Generelt råd: Følg alle instruktionerne på etiketten.

I henhold til Arbejdstilsynets vejledning anbefales det at anvende nedenstående værnemidler.

Udsprøjtning fra traktor med lukket kategori 4 kabine, er der ingen krav om anvendelse af åndedrætsværn. Hvis traktoren har en ældre kabine, ved ophold udenfor førerhuset eller ved opblanding, se venligst nedenstående.

Åndedrætsværn

Fuldmaske med kombinationsfilter A2/P3

Beskyttelse af hænder:

Ved håndtering af produktet, skal CE mærket (eller lign.) nitril gummi handsker anvendes (min. Tykkelse 0,40 mm). Ved udvendig forurening skal handskerne vaskes grundigt. Ved perforering, indvendig forurening eller hvis handskerne udvendig ikke kan vaskes tilfredsstillende, skal handskerne bortkastes. Hænderne skal, efter enhver håndtering af produktet, altid vaskes grundigt. Vask hænderne ofte og altid før der spises, drikkes, ryges og inden toiletbesøg.

Beskyttelse af hud og krop:

Beskyttelsesdragt

Gummistøvler

Punkt 9: FYSISK-KEMISKE EGENSKABER

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Form:	Væske
Farve:	Farveløs til lysegul
Lugt:	Lugtfri
pH-værdi:	6,0 – 7,5 ved 10% (23 °C)
Flammepunkt:	> 120 °C ved 1.013 hPa
Selvantændelsestemperatur:	300 °C
Massefylde:	ca. 1,12 g/cm ³ ved 20 °C
Opløselighed i vand:	Helt blandbar
Fordelingskoefficient, n-oktanol/vand:	Propamocarb: log Pow: 0,84 Fosetyl: log Pow: - 0,70
Viskositet, kinematisk:	36,9 mm ² /s ved 40 °C
Overfladespænding:	59 mN/m ved 20 °C Er bestemt i 1% opløsning i destilleret vand.

Eksplosivitet:	Ikke eksplosiv, 92/69/EEC, A.14/OØSU 113
9.2 Andre oplysninger	Yderligere sikkerhedsrelaterede fysisk-kemisk data er ikke kendt.

Punkt 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Termisk spaltning   Stabil under normale forhold.

10.2 Kemisk stabilitet   Stabil under de anbefalede opbevaringsforhold

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Ingen farlige reaktioner ved reglementeret lagring og håndtering.

10.4 Forhold, der skal undgås

Ekstreme temperaturer og direkte sollys.

10.5 Materialer, der skal undgås

Opbevares kun i den originale emballage.

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Der forventes ingen nedbrydningsprodukter under normale anvendelsesforhold.

Punkt 11: TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut oral toksicitet: LD50 (rotte) > 2.000 mg/kg

Akut dermal toksicitet: LD50 (rotte), > 2.000 mg/kg

Hudætsning/-irritation: Ingen hudirritation (kanin)

Alvorlig øjenskade/øjenirritation:

Kanin: Ikke irriterende

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilitering:

Allergifremkaldende (mus) OECD test Guideline 429, assay på lokale lymfeknuder (LLNA)

Bedømmelse af toksicitet ved gentagen dosering:

Propamocarb forårsagede ikke specifik målorgantoksicitet i dyreforsøg.

Fosetylaluminium forårsagede ikke specifik målorgantoksicitet i dyreforsøg.

Bedømmelse af mutagenicitet:

Propamocarb var ikke mutagent eller genotoksisk i en serie af in vitro og in vivo forsøg.

Fosetylaluminium var ikke mutagent eller genotoksisk i en serie af in vitro og in vivo forsøg.

Bedømmelse af carcinogenicitet:

Propamocarb viste ingen kræftfremkaldende virkning hos rotter ved permanent fodring.

Fosetylaluminium var ikke kræftfremkaldende hos rotter og mus ved permanent fodring.

Bedømmelse af toksicitet for forplantningsevnen:

Propamocarb forårsagede ikke reproduktions toksicitet i et 2-generations studie af rotter.

Fosetylaluminium forårsagede ikke reproduktions toksicitet i et 2-generations studie af rotter.

Bedømmelse af udviklingstoksicitet:

Propamocarb gav kun udviklingsmæssig toksicitet ved dosisniveauer der var giftig for moderdyret. Den udviklingsmæssige effekt set med Mefenpyr-diethyl er relateret til maternal toksicitet.

Fosetylaluminium forårsagede ikke udviklingsmæssig toksicitet hos rotter og kaniner.

Punkt 12: MILJØOPLYSNINGER

12.1 Toksicitet

Toksicitet for fisk: LC50 Oncorhynchus mykiss (regnbueforel), > 98 mg/l, 96 t

Giftighed for vandlevende hvirvelløse dyr:

EC50 Daphnia magna (Stor dafnie), > 97 mg/l, 48 t

Giftighed for vandplanter: EC50 Raphidocelis subcapitata (grønalger), > 97 mg/l, 72 t

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Biologisk nedbrydelighed:

	Propamocarb:	Fuldstændigt bionedbrydelig
	Fosetylaluminium:	Fuldstændigt bionedbrydelig
Koc:	Propamocarb:	Koc: 719
	Fosetylaluminium:	Koc: 0,1

12.3 Bioakkumuleringspotentialer

Propamocarb:	Bioophober ikke.
Fosetylaluminium:	Bioophober ikke.

12.4 Mobilitet i jord

Propamocarb:	Let mobilt i jord
Fosetylaluminium:	Meget mobilt i jord

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Propamocarb:	Dette stof anses ikke for at være persistent, bioakkumulerende og toksisk (PBT). Dette stof anses ikke for at være meget persistent og meget bioakkumulerende (vPvB).
Fosetylaluminium:	Dette stof anses ikke for at være persistent, bioakkumulerende og toksisk (PBT). Dette stof anses ikke for at være meget persistent og meget bioakkumulerende (vPvB).

12.6 Andre negative virkninger

Der er ingen andre virkninger, som skal angives.

Punkt 13: FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Rester skal afleveres til den kommunale affaldsordning for farligt affald.

Tomme beholdere kan bortskaffes med dagsrenovationen.

Den tomme beholder bør skylles inden bortskaffelse.

Skyllevandet hældes op i sprøjtevæsken.

Emballagen må ikke genanvendes.

Affaldskort nr.:

02 01 08* Landbrugskemikalieaffald indeholdende farlige stoffer.

Punkt 14: TRANSPORTOPLYSNINGER

I henhold til ADN/ADR/RID/IMDG/IATA er dette produkt ikke klassificeret som farligt gods.

Denne klassificering er i princippet ikke gældende for transport af tank container på indre vandveje. Der henvises til producenten for yderligere information.

14.1 – 14.5 Ikke anvendeligt.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Se sektion 6 til 8 i dette sikkerhedsdatablad.

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ingen transport i bulk iht. IBC koden

Punkt 15: OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Andre informationer

WHO-klassificering: III (Slightly hazardous)

Reg. nr. 318-188

Uddannelse

Krav om sprøjtecertifikat i.h.t. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1208 af 28.11.2006. Gælder dog ikke for elever under uddannelse, der som led i deres uddannelse udfører bekæmpelse under en arbejdsgivers instruktion.

Anvendelsesområde

Følg alle instruktioner på etiketten.

Arbejds-mæssige restriktioner for gravide og kvinder der ammer.

Unge under 18 år må i.h.t. Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 239 af 06.04.2005 med senere ændringer ikke arbejde med eller udsættes for produktet.

Overtrædelse af nedenstående særligt fremhævede forskrifter kan medføre straf:

Må kun anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme i salat på friland og i væksthuse, småplanter af hovedkål, blomsterkål og rosenkål samt tomat og agurk dyrket i stenuld eller i jord.

Må ikke anvendes mod andre skadevoldere og ikke i højere doseringer end de i brugsanvisningen nævnte.

Må i tomater og agurker ikke anvendes senere end 3 dage før høst.

Må i salat ikke anvendes senere end 21 dage før høst.

Må i salat på friland efter vækststadiet (BBCH) 40 ikke udbringes i en vandmængde under 1000 L/Ha for at beskytte fugle (SP1).

Må ikke anvendes nærmere end 2 m fra vandmiljøet (vandløb, søer mv.) for at beskytte organismer, der lever i vand (Spe3).

Undgå forurening af vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet. Rens ikke sprøjteudstyr nær overfladevand (SP1).

Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.

Gældende fra 26. november 2015: Dette plantebeskyttelsesmiddel må kun købes af professionelle og anvendes erhvervsmæssigt, og kræver gyldig autorisation.

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

En kemisk sikkerhedsvurdering kræves ikke for dette stof.

Punkt 16: ANDRE OPLYSNINGER

Fuldstændig tekst af faresætninger refereret til under punkt 3.

H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H318 Forårsager alvorlig øjenskade.

Fuld tekst af andre forkortelser

ADN: Europæisk konvention angående international transport af farligt gods på indre vandveje.

ADR: European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road.

CAS-Nr: Chemical Abstracts Service number.

Konc.: Koncentration

EF-Nr.: European Community number (EF-nummer).

ECx: Effektiv concentration x %

EINECS: Den europæiske fortegnelse over markedsførte kemiske stoffer.

ELINCS: Europæisk liste over anmeldte stoffer.

EN: Europæisk standarder

EU: Europæiske Union

IATA:	International Air Transport Association.
IBC:	International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code)
ICx:	Inhiberingskoncentration x %
IMDG:	International Maritime Code for Dangerous Goods.
LCx:	Dødelig concentration x %
LDx:	Dødelig dosis x %
LOEC/LOEL:	Lavest observerede effektkoncentration/effektniveau
MARPOL:	MARPOL 73/78: International Convention for the prevention of marine pollution from ships.
N.O.S.:	Not otherwise specified
NOEC/NOEL:	Nuleffektkoncentration/nuleffektniveau
OECD:	Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.
RID:	Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail.
TWA:	Tidsvægtet gennemsnit.
UN:	Forenede Nationer (FN)
WHO:	Verdenssundhedsorganisationen

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat af forordning (EF) nr. 1907/2006 og forordning (EU) nr. 2015/830 om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (og eventuelle senere ændringer). Dette datablad supplerer brugervejledningen, men erstatter den ikke. Oplysningerne heri er baseret på den viden, der var tilgængelig om produktet på det tidspunkt, den blev udfærdiget. Brugere skal endvidere være opmærksomme på evt. risici ved brug af produktet til andre formål end de tiltænkte. De krævede oplysninger er i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning. Evt. yderligere nationale krav skal desuden overholdes.

Ændringer siden sidste version vil være fremhævet i margen. Denne version erstatter alle tidligere versioner.

Produktnavne er trademarks eller registrerede varemærker for LFS Kemi A/S.

